

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Šeststopenjska polit-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnistvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 60 kr., na mesec 60 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 106.

V Ljubljani v ponedeljek, 11. maja 1885.

Tečaj II.

Zakaj se branite Šukljejeve kandidature.

Z Dolenjskega.

(Izv. dop.)

Kdor je prebil vse volilne boje, kar smo jih doživeli v naši konstitucionalni dobi, in kdor brez mržnje ogreva svoj spomin na nje, čudom se mora čuditi, da je ta boj, do sedaj vendar takó enoličen gledé nasprotnikov, danes dobil čisto drugo podobo. Tu se ne bje več Nemec ali Nemškutar s Slovenci, ne liberalec s konservativci, ne — dandanes gre samo še za osebe in tepemo se le še med seboj. Pozabljeni so oni bridki časi, ko nam je sovražni regime stavil trdo peto na tilnik, pozabljeno hrepenenje po — če uže drugo ne bilo mogoče, vsaj — nevtralni zistemi, ki bi ne méřila državljana po pravilu, da se pravi človek še le v kazinotu prične — vse, vse je pozabljeno! Oso-

bnost, osobna mržnja stoji v prvi vrsti, in z gnjevom se obrača nepristransk človek od vseh zvičaj in splet, katere se množe, kakor miši v gorki pomladi in ki so namenjene le zadostiti bodi-si čutu maščevanja, ali pa morda le osebnim antipatijam možu nasproti, kateremu vendar najzlobnejša strast ne more ničesa očitati pravičnim potem.

„Narodova“ in „Slovenčeva“ stranka, obe ste

takó složni v pobijanju Šukljejeve kandidature,

da se človeku nehoté vriva misel, kaj imajo pač

sljčnega vzroki, iz katerih sta se te dve stranki,

sicer vedno nasprotujoči si, sedaj takó pobratimsko

zjediniili? Kaj vpliva na to, da se sedaj lista, ka-

tera se gledata v vsakdanjem življenji, ako rabimo

trivijalno primero, kakor pes in mačka, katera

drug drugemu ne moreta odpuščati niti najmanjše

tiskovne pomote in ki se lasata malim črevljar-

čekom jednako, za privilegij večje duhovitosti —

kaj je vzrok, da se sedaj ona dva v takó izborni, mili slogi zaganjata v kandidata, katerega si želi ogromna večina dolenjskih mestjanov? Se je li pregrešil proti postavam, katere daje na jedni strani liberalni, ali na drugi konservativni katekizem? Nam se vidi, da niti jedno, niti drugo. Onega lažil liberalizma, ki se je šopiril pred desetletjem pri nas, ni več, in konservativni prapor, očiščen itak vseh izrodov, kateri je moral ekstrem na drugi strani tudi tu zaploditi, vihra sedaj nad vsemi strankami, ki gredó v boj proti velikonemški opoziciji, in pod tem praporom stoji tudi naš kandidat prav takó kakor „Narod“ in „Slovenec“. Zato tudi še nismo čuli niti od jedne, niti od druge strani oporekanja v tem zmislu.

Pa kaj družega? Je li on zatajil naš narodni program — je li on izdajica naše narodnosti, naše slovenske domovine? Da bi bil, jaz bi prvi zagrabil kamen, in ga vrgel vanj; in kar nas je tu doli v vinorodni, zeleni Dolenjski, katerim bje srce gorko za naš rod in dom, vsi, vsi, verujte nam, obrnili bi se v stran od izdajice, ki nema in ne more imeti nikdar mesta pri nas. Pa tega tudi najhujše nasprotstvo, recimo: sovraštvo našemu kandidatu ni moglo in ni smelo predbacivati, da se ni s tem samo sodilo. „Slovenčeva“ stranka se do danes tudi v istini ni toli ponižala, da bi se v slepi strasti drznila ziniti tako besedo, katera bi ji odvzela še one pristaše, katere ima v tem pe-rečem vprašanji morda še v svojih vrstah; „Narodova“ pa je ob svojem času — in tisti še ni pozabljen — tudi ranjcega Bleiweisa in sedanjega starosta slovenskih parlamentarcev (— Svetca —) zvala z enakim prijetnim imenom — se bomo li čudili, ako se danes ali jutri vspne tudi našemu kandidatu nasproti na jednako stopinjo? Prenatančno sodijo nasprotniki njegova dela, ajdova

zrna pokladajo na tehtnico, s katero tehtajo njegove pisane in govorne besede, z mikroskopom preiskujejo vsako črko in vsak pomišljaj — da bi zasledili baccile — izdajstva, pa zamán!

In kaj je vendar vzrok vsega nasprotstva? Mi vemo, da je oni najpogumnejši in najboljši, pa tudi od vsakdanježev najmanj čislani zdravnik, ki neprestrašeno in brezobzirno odkrije rano, ne gledé na to, je li temu ali onemu prijetno. Odkrita, ravna, samosvestna beseda — ta ni vsem ljuba — in ta je našemu kandidatu nakopala največ nasprotnikov! Ta odkritosrčnost, ta brezobzirna odkritosrčnost — ta mnogim ni po volji! Dejal nam je, da treba za dolenjsko železnico na lastnih tleh kaj storiti, da treba pred vsem gledati na to, da se vsaj lokalna železnica pribori, nam se vidi to, da ni utopija, da je nekaj, kar se more realizovati. Od druge, nasprotne strani pa se porablja to kot argument proti njemu, češ, saj imamo uže konsorcij za trasiranje železnice, in to brez Šukljeja! Prosit! Pred dvajnajstimileti smo ga tudi uže imeli in železnica se je trasirala, a železnice vendar še ni! In ko bi profesor Šuklje ne bil stopil k merodajnim gospodom v tej zadevi — no — vprašanje o dolenjski železnici in trasiranje in konsorcij bi tudi še sedaj spalo in morda tudi še kedo drugi, ki ima sedaj polna usta o tem. Gospóda, saj se poznamo!

Da bi bil naš kandidat manj resen politik, in jednake baže mož, kakor oni, ki se na široka usta hvalisa, kaj in koliko je priboril v državnem zboru, v istini pa vedno — no, saj tudi to vemo! — molčal bi bil v vseh nam neprijetnejših straneh dolenjske železnice tikajočega se vprašanja in kakor je baje slovenski državni poslanec pripovedal na Dunaji ministrom in poslancem, s kako radostjo

vico na razburjene prsi in rajska, poprej še ne poznana slast zaigra ji po živcih. Takó sta se zibala v nepopisljivi radosti telo ob telesu, srcé na srcu, z dušo v dušo vtopljena; v brezkonečni sreči minole ure pozabivši zamaknjena sta bila v rajskem občutji najčisteje in najslajše medsebojne ljubezni.

Grozdanka imela je jako zdaten košek naj-mičnejih dovtipov pripravljenih, s kojimi je čez dolgočasnega doktorja planiti za trdno sklenila, kateri se ji je danes v čisto nasprotni luči pokazal. Toda zastonj ga išče po dvorani, zastonj pretaknejo bistro njene oči vsa kota in vogale. Stanko ni nikjer. Vpraša Darinko, a tudi ona ne vé, kam se je zgubil. Vse sosednje sobe preiščete, vsakega potrebnega in nepotrebnega ste našli, le Stanka ni bilo nikjer. Zginil je in nihče ne vé, kedaj in kako. Zgubil se je bil takoj po prvem valčku in nihče ga ni več videl. Grozdano je to neizmerno jezilo, in z največjo težavo brzdala je svojo nevoljo.

„Ta imenitnost presega pa vendar uže vse meje najskrajnega dostojanstva“, toži nevoljna Da-

rinki, „jedva da je izpolnil strogo svojo dolžnost, pa zgine kakor kafra, ne da bi se vsaj nekoliko za splošne družbinske običaje pobrigal. Le toliko pride v salon, da pokaže, da je najspretniji plesalec, ki mu ga ni para v celem društvu, še celó Milan ga ne prekosi, pa zopet izgine, jedva dolžne korake prvega plesa storivši, ne da bi tudi drugim vsaj nekaj vžitka od svoje spretnosti privršil. Jaz ga ne pogledam več, in kako sem uže računila, da ga, kadar bomo me volile, še k sapi ne pustim.“

Darinka je molčé poslušala žalostno pesem prijateljice. Tudi njo je jako osupnilo, da je Stanko takó izginil; srcé, to nepopačeno deviško srce, ki je bilo z rajsko radostjo napolnjeno, šepetalo ji je pa prav na tistem vendar le kako in zakaj, dasiravno si nepokvarjena devica ni mogla vsega čisto natanko razložiti.

Med tem pa, ko so se spodaj razburjeni pari po taktu vrtili, sedel je Stanko v svoji sobici v nadstropji in pisal:

„Najmilejši, najboljši prijatelj! Proč moram od tod, in to čim preje tem bolje! Nesrečna usoda, ki me vgonobiti pretí, je nad mano, in kaos silno

Listek.

Instruktor.

(Prosto preložil J. Bedének.)

(Dalje.)

„Gospodičina Darinka!“ privrelo mu je iz kipeče duše. Razburjeno gleda na zalo devojko. Toda brzo se vpokoji ter mirno nadaljuje: „Nikakor bi ne bil opustil ustne čestitke, ko bi se bil le kolikaj nadejal, da vam bode mila, ko bi vas bil mogel le trenutek samo najti. V pričo družih pa se ni hotelo besedam iz ust, sedaj menda tudi še ni prepozno“, z gorkejšim in nekoliko tresočim glasom Stanko nadaljuje, dovolite torej, da vam vošim vso srečo na duši in telesu, kakor si jo vaše čisto srce zasluži. In — in, končá s prisiljenim humorjem, „ste li sedaj zadovoljna?“

Darinka mu veselo žarečega obraza prikima, vstane, položi zalo svojo roko zopet v njegovo in žetela sta med druge vrteče se pare. Nehoté se je je tesneje vprijel, sladko njeno telo strastneje nasé pritisnil in ona, pa mu je položila divno gla-

kranjski kmet sedaj svoje davke plačuje — itak bi bil naš kandidat lahko, ako bi bil podoben onemu, pripovedoval, kako veseli so ministri dolenjske železnice. Kaj menite — ali bi ga bili potem oni, ki so za njim prikorakali — tudi skušali na laž postaviti?

Vsak politik pa mora biti resen in pošten, in teh dveh lastnosti pri našem kandidatu, prof. Šukljeju, nismo nikdar pogrešali.

A še nekaj! Uže gori v prvih vrstah smo omenili, in ponoviti je treba še jeden pot, da je današnji boj le osebni boj, in ta moment najbolj veže naša dva nasprotna dnevnika v tesno prijateljstvo. „Narod“ ne more pozabiti raznih bre in šib, katere je po pravici dobil zadnji dve leti — deloma še za stare grehe; „Slovenec“, oziroma njegov patron, pa se boji, da bi mu morda v prihodnje ne bilo treba malo več — delati. Odpustite tudi nam, gospoda, našo odkritosrčnost, pa vi nas sami silite v to, da vam pokažemo, da med vašimi dejanji in našimi očmi ni kitajskega zidu.

Uverjeni pa smo, in nikdo nas ne bo preobrnil v tem, da bode izvolitev prof. Šukljeja povsem koristna naši slovenski domovini in da si naša dolenjska stran ne more želeči boljšega zastopnika, nego je on.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Volitveno gibanje je po vseh pokrajinah uže v popolnem razvoju. Preobširno bi bilo, iz vseh pokrajin navajati vse kandidate in bi tudi častite čitatelje gotovo ne zanimalo, omeniti torej hočemo samo kandidate v slovenskih pokrajinah. Tržaški Slovenci izvolili si bodo navzlic vsem napadanjem od italijanske strani nedvojbeno Nabergoja, v Istri pa bodo Hrvatje in Slovenci ozko združeni kandidovali dr. Vitezića v občinah vzhodne Istre; postavi pa se tudi kandidat v kmetskih občinah zapadne Istre (okraj Pulj, Poreč, Koper). Kandidatovo ime se vendar do zdaj še ni razglasilo. V Istri sta torej gotova dva odločno narodna poslanca. Hrvatje in Slovenci pa nameravajo tudi v mestih in trgih vse Istre postaviti svojega kandidata; vendar je zdaj to še negotovo. — V Goriški proglasil je odbor društva „Sloga“ naslednje kandidate: Za kmečke občine v okrajnih glavarstvih goriškem, tolminskem in sežanskem, ki bodo volile v petek 29. maja v Gorici, Tolminu in Sežani, dosedanega njih poslanca, gospoda Josipa viteza dr. Tonkli-ja, namestnika deželnega glavarja in odvetnika v Gorici. — Za kmečke občine v okrajnem glavarstvu gradiškem, ki bodo volile v petek 29. maja v Gradišči, dosedanega njih državnega poslanca, monsign. Evgena dr. Valussi-ja, prvostolnega prošta v Gorici. — Za mesta in trge, ki bodo volili v torek 2. junija, dosedanega

občutkov vihra v mojih prsih. Oj, da bi me pač nikdar semkaj ne bilo — ali pa naj bi se bilo popred zgodilo! Nisem ti vstanu tukaj le napisati, kaj je z mano, le toliko ti povem, da sem žrtev najkrutnejših, obupnih bolečin in najslajše, najbolj divne sreče! Ne misli, da se mi meša, še sem pri zdravi pameti, ali Bog zna, kako dolgo pri takó strašnem boju ostanem, in Bog vé, kakó se vse izteče! Pričakuj me, kmalo, prav kmalo prihitim na bratovsko tvoje srcé, kjer se nadejam, če ravno ne tolažbe, vsekako pa sočutja in pravega spoznanja dobiti. Tvoj

Stanko.“

IV.

Bilo je drugi dan po godu. Milan, njegov prijatelj, in Dušan jahali so v gostije in tudi Darinka naj bi bila šla z njimi. Ostala pa je rajši doma. Neizrečeno si je želela samote. Popoludné, ko sta gospod in gospa nekoliko zadremala, poda se Darinka na vrt, dasiravno je bilo po sobah hladneje, kakor pa pod milim nebom s soparnim zrakom napolnjenim meseca junija. Darinka sama ni znala, kaj jo vabi na prosto in ne hoté zavije jo proti ljubljenu prostoru, „Darinkinemu kotu.“

njih državnega poslanca, vzvišenega gosp. Franca grofa Coronini-ja, deželnega glavarja v Gorici in župana Št. Peterskega. — Za veliko posestvo kandidat ni še postavljen; poizvedbe in dogovori se še vršé; ko bo stvar bolj dognana, naznani se velikim posestnikom, da javno izrečejo, kar se zdaj bolj tiho godi. — V Štajerski postavljeni so, kakor smo uže omenili 1.) za okraje: Maribor, Slov. Bistrica, Konjice, Slov. Gradec in Marenberg: Baron Herman Goedel, bivši državni poslanec in podpredsednik zbornice poslancev, deželni poslanec in štajerskega deželnega glavarja namestnik, dvorni svetovalec. 2.) Za okraje: Ptuj, Ormož, sv. Lenart, Rogatec, Šmarje, Ljutomer, Gornja Radgona: Božidar Raič, bivši državni poslanec, deželni poslanec, župnik pri sv. Barbari v Haložah. 3.) Za okraje: Celje, Vransko, Gornji Grad, Laško, Šoštanj, Brežica, Kozje, Sevnica se priporoča: Mihael Vošnjak, posestnik v Celji, deželni poslanec, predsednik zveze slovenskih posojilnic itd. — Iz Koroške dohajajo zeló pičla poročila. Vender je nedvojljivo, da si Slovenci obdržé dozdajanje mesto. — Vpozivih, s katerimi se postavljajo ti kandidatje, povdarja se povsodi ljubezen in zvestoba do Avstrije in do ožje slovenske domovine. Kranjski volitveni odbor ni še razglasil kandidatov.

Bosna vrlo napreduje. Javna varnost je uže na vseh cestah po skrbnem čuvanju žandarmerije zagotovljena, obrt se vidno povzdiguje in prebivalstvo dobiva vedno večje zaupanje do oblasti. V Sarajevu ustanovljena tabačna tovarna daje uže 700 bosanskim delavcem posla, tudi tabačna tovarna v Mostaru vrlo deluje. Na gospodarstvenem polju se dela uspešno izvršujejo. Uže v letu 1879 pričeto katastralno premerjevanje se je v vsem okupacijskem ozemlju dovršilo; nove zemljiške knjige se bodo mogle še letos napraviti. Tudi verski razpor se je polegel.

Ogerski naučni minister izdal je na škofo okrožnico o vprašanji gledé kongruie ter jih pozivlja, naj ne odreko svojega sodelovanja pri rešitvi tega vprašanja. Izmed došlih odgovorov je omeniti primasovega, kateri izraža zadovoljstvo z vladnimi namerami ter obeta svoje sodelovanje. Škof v Košicah je izjavil, naj se višje duhovenstvo obligatorno obdači, da se more potem nižjemu duhovenstvu plača povišati.

Tu je dežele.

Pruski deželni zbor sklenil je na ukaz kraljev v soboto svoje zasedanje. Zbor zaključil je Puttkamer.

V petek zvršila se je v italijanski zbornici debata o kolonijalni politiki. Opozicija nasprotovala je Manciniju ter ga hotela vreči, a ko se je ves kabinet izrazil solidarnega z Mancinijem, spremenil se je položaj. Pri tej debati povdarjal je Mancini, kako blagodejno vpliva v Italiji zveza z

Kakor mōra, ležal je sopar in težak vzduh na celem stvarjenji. Cvetje vklonilo je otožno nežne glavice, zvenjene, vsahnjene in dremajoče. Še metuljev ni bilo videti. Edine marljive čebelice šumele so enoglasno med cvetjem sem in tja. Bilo je jedno tistih vročih popoldnevov, ko zaspana vročina in tisto večno šumenje in cvrčanje po zraku naše občutke kakor v sanje zaziblje; v kojih se najdivnije fantastične podobe iz čarodejnih basni pred nami motajo; v kojih domišljija velikanske in narbolj čudne skoje napravi in se pri najboljši volji ne moremo rešiti položaja neki omotici še najbolj podobnega.

Prav tako se je Darinka počutila, ko se je na mehko mahovito klop vsedla. Misli zašle so ji v oni breskončni labirint brezštevilnih sladkih občutkov, koji so ji uže nekaj časa mlado srce napolnjevali. Oči se ji polagoma zapró, v duhu pa se ji začne motati zala podoba doktorjeva, s kojim sta se od onega večera enkrat le memogrede videla, kajti doktor se je poslednji čas čestokrat vdeleževal daljših izletov po okolici, in ga še k skupnemu obedu ni bilo. Od onega srečnega večera, ko se je polna blaženih občutkov v njegovem

osrednjimi vevlastmi ter da je s tem v Evropi mir zagotovljen. Kaj bode vlada pozneje v Afriki storila, ni Mancini povedal, vsekako pa bode branila italijanske interese.

Kakor znano, postal je belgijski kralj suverèn Kongo-države, in kot tak poslužil se je te dni uže svoje pravice; imenoval je glavnim nadzornikom belgijskega carinstva, g. Reussa, finančnim ministrom Kongo-države.

Mir med Rusijo in Anglijo je uže skoro po polnem zagotovljen. Ruski uradni list priobčil je načrt, po katerem bode možno doseči popolno sporazumljenje. Mejno vprašanje afgansko uravnalo se bode diplomatičnim pōtem med obema kabinetoma, uravnava vojaške zadeve z dné 30ega marcija in gledé pogodbe z dné 17. marcija pa se bode prepustila razsojevalcu. Kdo bode razsojevalec, se za gotovo ni še določilo, ali danski kralj ali pa morda nemški cesar. Nadejati se je torej z gotovostjo miru.

Dopisi.

Iz Rudolfovega. Novomeški župan in c. kr. beležnik gosp. dr. Albin Poznik izdal je naslednji program:

Volilci!

Moj program je kratek, mirno in zmerno, resno in stvarno, odločno in krepko objavljati in zagovarjati želje Dolenjcev, v narodnih vprašanjih podpirati težnje po ravnopravnosti jezikov in narodov, posebno Slovencev; v gmotnem oziru pa zahtevati:

- 1.) V prvi vrsti dolenjsko železnico;
- 2.) Dolenjcem v istini potrebne prekladbe državnih cest;
- 3.) državno podporo za zboljšanje kmetijskih razmer na Dolenjskem;
- 4.) za olajšanje kmetijskega stanu s tem, da se tudi pri zemljišnem davku odloči eksistencimum, to je oproščenje davka od premalih dohodkov in
- 5.) podpirati predlog, da se upelje borzni davek, a da se breme kmetovalcem zboljša, dalje predlog, da se cena soli za živino zniža, da se po kopeljih ne preganja krošnjarstvo, katero edino še živi revne rod-bine v Belokrajni.

Visoko politiko tirati, prepuščam zvedenim državljanom.

Prepričan sem, da je ta program tudi program mojega protikandidata, in da ima tudi on pošteno voljo. Moj namen ni, njega spodriti. Jaz se sam tudi nisem za poslanca ponujal; jaz sem kandidaturo le na prošnjo volilcev prevzel.

Ako ste volilci prepričani, da se je gospod Pfeifer resno poganjal za vso Dolenjsko, da se je ustavljal premeščenju vojakov iz Dolenjske v

naročji tako lahno, tako vzvišano, tako nadzemeljske sreče polna, kot bi bila imela serafove peruti, po salonu zibala, izogibal se ji je kakor nalašč! Pa saj prav za prav je še nikdar iskal ni! Kazal se ji je vedno tako hladnokrvnega, tako brezobzirnega, da jo je v srce bolelo, in je mnogokrat glavo belila, zakaj tako, kaj mu je vendar storila.

Od daleč vidi zalega mladenčca stati in k njemu si želi; on pa ji roke nasproti steza in obraz se mu tako ljubeznivo žari. Kar se med njiju postavi baron Ropotar s povzdigneno pištolo v roci. Strah polasti se jej srca. Hoče mu na pomoč, a uže je bil ljubček pri njej. V razprostrte roke ga je prestregla in ko se je čez njo nagnil sta se poljubila in vsega strahu je bilo konec.

Stanko vračal se je tisto popoldné ravno iz sprehoda, kamor je bil uže zjutraj odišel. Sicer pa ni bil ravno daleč, nič dalje, kakor v bližnjem gozdu, kjer se je na mehkem mahu leže sam saboj in svojimi strastinimi občutki boril, koji so ga vsak hip vgonobiti pretili. Glava mu je bila silno polna. Trud ga posili in zaspal je.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubljano, po katerem Dolenjska vsako leto izgubi mnogo tisoč goldinarjev, in da bode nam priboril železnico, volite ga in odvalite od mene težko breme. Ako pa vsakako želite imeti poslanca iz svoje sredine, pripravljen sem poskusiti svoje slabe moči v blagor ~~moj~~ volilcev.

Rudolfovo, dné 8. maja 1885.

Dr. Albin Poznik.

Iz Črnomlja, 9. maja. „Slovenec“ ima v št. 101 z dné 5. maja t. l. nek dopis iz metliškega okraja (??), s katerim strupeno pika našega deželnega poslanca, sodnika Deva z namero „prav pošteno denuncirati ga.“ Med drugim pové tisti „verni in poštenu dopisnik“, „da okr. sodnik si domišlja, da oddaja samovoljno poslanstva za državni zbor“, ker je dr. Vošnjaku ponudil kandidaturu mesto g. Pfeiferju. Nam pač ni znano, je li in kaj je pisal poslanec Dev dr. Vošnjaku prijateljsko, ali to pač vemo, da poslanstvo do sedaj nobenega oddajal ni, niti ga ni oddal. Trditev: da g. Dev samovoljno poslanstva oddaja, je torej prav gola izmišljotina; ni vendar vse eno poprašati se o kaki stvari ali pa oddajati. Vemo predobro od kod prihajajo te srčne rane. Preveč prozoren je vaš namen, in oči naše vidijo dobro. Vaše napadanje in sumničenje nikakor ne bode škodovalo vrlemu možu, katerega ves narod čisla in mu zaupa. Sploh ne odgovarjamo dalje. „Slov. Narod“ in „Slovenec“ zjedinila sta se v sumničenju in obrekovanju! Nekdaj je to izključljivo le „Tagblatt“ delal — zdaj sta prevzela to ta lista. Ali niti „Slovenec“, niti „Narod“ ne bode s tem stranke svoje okrepil, kajti v 19. stoletju bi se pač ne smelo takó delati: ako ne greš z mano — pa te bodem. To je žuganje — vidi se, da so taki poskusi uže obupni — konec bode odločil.

Naše mesto voli le Šukljeja in občine naše Poznika. Bíte okolo sebe, sumničite, kolikor hočete; može pa, kakor je g. Dev, pustite v miru, ker on se v volitev ne vtika — osebnega prepričanja mu pa tudi z neolikanimi napadi ne bode te vzeli.

Razne vesti.

— (Oče in sin mrtva.) „Regensburger Tagblatt“ poroča: Z včerajšnjim kurirnim vlakom, ki je dospel iz mesta Arco, peljala sta se tudi zasebnik Niedermayer in njegov sin, ki sta se oba zdravila v južni Tirolski. Z njima bil je zet prvega, namreč doktor Emmerich iz Nürnberga. Med vožnjo dogodi se, da Niedermayer, ne da bi bil poprej kaj tožil, nauaglomoma umrje. Sina je to tako pretreslo, da tudi on izdihne dušo. V Regensburgu vzdignili so iz jednega voza dva mrliča.

— (Izbruh ognjenika.) Kakor poroča „Indepedance Belge“ začel je ognjenik Smerze na otoku Javi ogenj in pepel iz sebe bruhati. Trdi se, da je poginilo sto tisoč ljudi.

— (Potres v Rusiji.) „Novoje Vremja“ poroča z dné 1. t. m. sledeče o potresu: V okolici Derbenta stala je vas Sikuč, in sicer v znožji neke gore. Pred nekolikimi dnevi začulo se je votlo podzemeljsko bobnenje, zemlja se je stresla in po sredi vasi napravila se je široka špranja v zemlji. Prvi potres in podzemeljsko bobnenje čutilo se je po noči, in sicer je opazila to najprej neka kmetica, katera je otroka dojila. Prostrašena skočila je s postelje ter poklicala svojega moža. Ker se je potres ponavljal in se je tudi bobnenje še vedno čulo, šel je ta po vasi in je vse ljudi spravil po konci. Vsi so hiteli, pustivši živino in vse svoje imetje, iz vasi ter so se podali pod milo nebo na pokopališče. Naenkrat začuje se novo podzemeljsko bobnenje, huje nego popred, zemlja se stresla in — vasi ni bilo več. Gora dobila je srašne razpoke in se je v dva dela razdelila, zemlja in skalovje pa, ki se je doli valilo, zasulo je vas takó, da se ni nič več videla.

— (Žalosten rodbinski dogodek.) Iz Genfa poroča se o naslednjem groznem dogodku: Krojač Lombardi bil se je pred desetimi leti oženil z neko udovo, ki mu je porodila v teku let četrto otrok. Rodbina spala je v treh sobah, in sicer v prvi sobi sin Emil in

hči Josipina, v drugi sobi spalasta krojač in njegova soproga, pa triletni sinček Eugen, v zadnji sobi pa je ležal najstarejši sin sam. V petek pretečenega tedna zvečer poda se žena, ko je bila prej še možu pomagala prodajalnice zapreti, v prvo nadstropje, kjer je rodbina imela svoje stanovanje. Bila je videti zelo razburjena in je rekla še svojemu možu: „Ti me zopet gledaš s tistim pogledom, ki ga ne morem trpeti.“ On je potem slišal in čutil, da je nekaj časa po sobi sem in tja hodila, na to pa je postalo vse mirno in tiho. Okolu polu najste ure podá se tudi on k počitku in kjer je svetilnica na ulici tudi v sobo nekoliko luči metala, ni prižgal in se je kar tako razpravljal ter vlegel poleg žene. Proti polnoči zbudi ga ženino hrčanje, na kar jo sune ter ji reče, da naj mu da mirno spati. A naenkrat čuje, da tudi otroci nekako čudno hrčé. Skoči tedaj s postelje, prižge luč in kako se prestraši, ko vidi da vsi njegovi otroci in tudi žena ležé v krvi, in sicer otroci s prerezanimi vratovi. Žene ni mogel pripraviti do zavesti, za to poda se sam po zdravniku. Ta dobi le najmlajšega otroka še pri življenju, drugi trije pa so bili mrtvi. Starejši sin moral je biti takoj mrtev, kajti poznalo se ni nič, da bi bil trpel kake bolečine. Srednji sin in hči pa sta imela krčevito stisnene pesti. — Pred ta večer bila se je šla mati z otroci sprehajati in ti prinesli so bili zelenih vejic seboj. Mati položila je na vsacega usmrtenih otrok šopek zelenja. Po štiriurnem trudu posrečilo se je zdravniku nesrečno mater pripraviti do zavesti, vendar ni v soboto celo dopoldne spregovorila besedice. Še le ob treh popoldne začela je govoriti in je zdravniku povedala, da je ona doprinesla hudodelstvo. Pravila je, da je bil njen soprog v prodajalnici zaspal in da ga je bila šla klicati, da bi šel spat, na kar pa ji je on dal surov odgovor. Vsled tega bila je takó užaljena, da je šla zopet v spalnico, je pisala še svoji prijateljici pismo o strašnem dejanju, katerega se je namenila izvršiti, potem pa je storila, kar je vsled večkratnih preprirov z možem uže zdavnej hotela storiti, v prepričanju, da bode njenim otrokom bolje v nebesih, nego tukaj.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Poljedelski minister je gozdarja pri kranjski obitni družbi g. Mihaela Ruberla imenoval gozdarskim nadzorniškim pristavom.

— (Osebnosti.) Deželne sodnije svetovalec g. Julij Ledenik v Ljubljani odšel je v službovanje k nadsodnji v Gradci. — Gosp. dr. teologije Fran Lampé bil je minoli teden na graškem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije.

— (Važno za trgovce.) Hrvatsko trgovsko društvo „Merkur“ v Zagrebu prosilo nas je, da po tem potu gospode principale opozorimo, da se to društvo tudi s posredovanjem nameščenj bavi ter zato lahko vedno trgovske pomočnike različnih strok kakor tudi knjigovodje, komptoriste itd. priporočati more. Ob enem prosijo se gosp. trgovci, da vsako vakantno mesto čim prej prijavijo, ker je le na ta način mogoče, syrhu posredovanja namjestb po polnem spolniti.

— (Za veliko veselico društva „Edinost“) v Trstu dné 17. t. m. delajo se vedno več priprave. Beseda se bode vršila, ne v gledišču, ker je prevroče, ampak v poletnem salonu in na vrtu gostilne „Aurora“ nasproti Bošketa. — V salonu je prostora za nad 1000 ljudi, na vrtu pa za drugih 2000 ljudi. — Vsi ti prostori bodo krasno odičeni in razsvitljeni. Nastopilo bode, kar se še ni videlo v Trstu, okolo 300 pevcev. V salonu se postavi poseben oder za igralce, drugi za pevce. — Najela se je uže godba 48 mož.

— (Zrele jagode.) Iz Ormoža se poroča, da se v tamošnji okolici uže teden dni dobivajo po polnem zrele jagode.

— (Ne v Ameriko!) Večkrat smo uže svarili, naj se ljudje ne preseljujejo v taji svet, kajti le premnogobrojni so slučajji, da morajo izseljenci bēde poginiti v krajih, od katerih so pričakovali „mleka in medu“. Ljudi v to izseljevanje zapeljejo večkrat najeti agentje. Pred kratkim zasačili so na Goriškem takega agenta, kateri je ljudi vabil v novi svet, obetajoč jim „zlate gradove“. Ne pustite se torej premotiti po vabliljivih jezikih, kajti „povsod je dobro, doma najbolje“.

— (Tržaške novosti.) Smodnik se je užgal nekemu 18letnemu mladeniču, ko je z njim napolnjeval sod v ulici Solitario minoli četrtek popoldne. Stražanski pok je povzročil velik strah med tamošnjimi prebivalci in mimogredočimi. K sreči se ni nikomur nič zgodilo. — S sekuro je dobila po zobeh 31letna Josipina T. iz Tolmina, ki se je z svojim ljubčkom vlačila po starem mestu. Spoznal jo je pa tudi nje prvi ljubček in jo udaril s sekuro po obrazu ter jej doljno ustnico presekal.

Narodno-gospodastvene stvari.

Tržaška trgovina v letu 1884.

Statistični oddelek tržaške trgovinske in obrtne zbornice pod vodstvom marljivega tajnika Bujattija je pred kratkim izdal prav obširno poročilo o tržaški trgovini v letu 1884. Iz tega poročila je razvidno, da promet še v nobenem letu, kar se je železnica odprla (1857) ni bil tolik, kakor lansko leto, bodi si v trgovini po suhem in po morji tako pri uvozu, kakor pri izvozu.

V letu 1884 je bilo vse prevozno blago vredno 634 079 230 gld., in sicer promet po morji 346 709 041 in promet po suhem 287 370 189 gld. V letu 1883. je bil ves promet vreden 604 082 166 gld., vrednost se je tedaj v letu 1884 mimo leta 1883 pomnožila za 30 milijonov gld.

Zanimivo je, če se primerja leto 1884. z letom 1857, to je prvim letom potem, ko se je odprla južna železnica.

Znašal je namreč:

	1857	1884
uvoz po morji	109 012 164 gld.	186 370 400 gld.
uvoz po suhem	39 897 186 „	147 547 680 „
skupni uvoz	148 909 350 gld.	333 918 080 gld.
izvoz po morji	96 843 868 „	160 338 641 „
izvoz po suhem	34 514 510 „	139 822 500 „
skupni izvoz	131 358 378 gld.	300 161 150 gld.

Tedaj skupni uvoz in izvoz:

	1857	1884
po morji	205 856 032 gld.	346 709 041 gld.
po suhem	74 411 696 „	287 370 189 „
skupni promet	280 267 728 gld.	634 079 230 gld.

Skupnega prometa je bilo tedaj v letu 1884 dvakrat toliko in več nego v letu 1857 in promet po suhem sam je bil v letu 1884 uže za 7 milijonov nego ves promet v letu 1857. Od tega poslednjega leta je promet vedno raste, posebno je poskočil za okolo 80 milijonov gld. od leta 1870—1871 vsled nemško ruske vojne, ali vsled občnega poloma v letu 1873 je zopet skoro za enoliko padel; pa uže v letu 1875 je zopet poskočil.

Če primerimo ves promet od leta 1860—1884 v peteroletjih, pridemo do tega-le podatka v okroglih številkah.

Vsega prometa skupaj je bilo od leta:

1860—64. za 1,355 milijonov gold.
1865—69. za 1,673 „
1870—74. za 2,090 „
1875—79. za 2,197 „
1880—84. za 2,781 „

To kaže, da je posebno v zadnjem peteroletju promet jako poskočil.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 11. maja. Nj. veličanstvo cesarica in nadvojvodinja Valerija ste se sem pripeljali, sprejeti od Nj. veličanstva cesarja na kolodvoru v Penzingu.

Budimpešta, 10. maja. Valentić je bil obsojen zaradi dvojnega umora v smrt.

Baden-Baden, 10. maja. Avstrijska cesarica obiskala je nemško cesarico; potem se je odpeljala nazaj na Dunaj.

London, 10. maja. Danes popoldne posvetaval se je ministerski svet več ur. — Admirali-teta dobila je ukaz za transport 2000 mož v Indijo dné 14. t. m.

Plymouth, 10. maja. Avstrijsko-ogerska ladja „Speranza“ se je na visokem morji zaradi obile toče dné 24. aprila na vožnji Cardif-Montevideo potapljaljoča zapustila. Moštvo rešila je ladja „Diana“ ter je izkrcala v Plymouthu.

